

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Körösladány — Kunszentmárton.

Kunszentmárton, november 12.

Alkalmunk volt betekinteni egy csomó aktába és meggyőződést szereztünk arról, hogy azok az iratok nem egy ügy kezdetlegességéről, hanem egy komoly, befejezett, perfect ügyről beszélnek.

Jóleső érzés fogott el bennünket, olvasván a címet: »körösladány—kunszentmártoni vasut.«

Mi, akik a vasutnak mindig igaz barátai voltunk, — közülünk néhányan már elődünk, a »Kunszentmárton és Vidéke«-ben harcoltak a kunszentmárton—tiszazugi vasutért — akik nem a személyes, egyes községek, családok vagy éppen a dicsőség hajhászok érdekét tartottuk szem előtt, e lap hasábjain is folytattuk a harcot, érveltünk tiszta magyar szívből eredő érvekkel, rámutattunk a köz előnyeire, de sajnos, még a mai napig sem fűtül a tisztaug—kunszentmártoni vonat.

No de, ami késik, nem mulik. Itt áll előttünk a jó példa, csak követnünk kell.

Bemutatjuk a körösladány—kunszentmártoni vasut tervét.

A vasut indul a körösladányi állomástól, érinti Köröstarcsa, Mezőberény, Szarvas, Békésszentandrás, Öcsöd községeket, végállomás Kunszentmárton.

Az engedményesek Szeberényi Tibor és Borda Egon budapesti mérnökök.

A vasut rendes nyomtávu. Az engedményesek meggyőzően kimutatják, hogy a keskenyvágányu, amikor alig kerül valamivel kevesebbe, a termény szállításnál 25--40 százalék drágulást jelent az átrakodás miatt, már pedig ennek a tisztán termelő vidéknek óriási különbözet az.

Minden termelő az országos piacra gravitál.

Egyedüli és fő-fő érdeke, hogy terménye minél jutányosabb áron kerüljön az országos piacra.

Ehhez nem kell bővebb magyarázat, azt minden jóindulatu ember megérti, hogy milyen előnyököt biztosít ez a vasut az érintett községeknek csak teherszállításnál is, még ha eltekintünk a személyforgalomtól.

A személyforgalomnál az előnyök biztosítása tapintatos kézzel vannak elrendezve.

Körösladányánál összeköttetése lesz a vonatnak a mátravidéki h. é. vasutal, Mezőberénynél a m. kir. állam-

vasutak budapest—aradi fővonalával, Szarvasnál a MÁV. mezőtúr—szentesi és a békés—csanádi vonattal s végre a kunszentmárton—pusztatenyő és kunszentmárton—szentesi vonattal.

Nézzük már most a pénzügyi oldalát.

Békés vármegye törvényhatósági bizottsága	400,000
Köröstarcsa	160,000
Körösladány	110,000
Mezőberény	270,000
Szarvas	300,000
Békésszentandrás	160,000
Öcsöd	190,000

koronát szavazott meg a vasut létesítésére, illetve ennyi értékű részjegyet jegyzett.

S mit kérnek Kunszentmártontól?

H a t v a n e z e r koronát.

Ha megszivleljük az előnyöket, a melyek reánk e vasut által háramlanak, bizony-bizony nem szabad mást mondanunk, azaz hogy semmit sem szabad mondanunk, csak egy szív és egy lélekkel meg kell adnunk ezt az igazán csekély összeget.

Istennek hála, Kunszentmárton képviselőtestületének — kivétel nélkül — minden tagját áthatotta már a haladás, a közvagyon szerzés szelleme, fölébredt már a régi maradiság átkos álmából,

Egy mellőzött tehetség.

— Életrajz. —

Hősöm szülőföldje a fölvidék erdős, hegyvölgyes romantikus szép tája.

Minden hajlás egy-egy panoráma.

A bükk, a tölgy, a fenyves erdők — talajminőség szerint — folyton változnak, szebbnél szebb képeket alkotnak, éltető, kedves levegőt terjesztenek s szépségükkel elragadják a szemlélőt.

Itt az erdők közé ékelődő hegyoldalokon buján tenyész a tengeri, amott a fensíkon szép termést ígérő zabtáblákat lenget a tavaszi szél, míg a lankások bokrai alatt szépen fejlődik a burgonya, a vidék lakói legfőbb tápláléka.

A völgyek illatos legelőjén nem egyszer száguld keresztül a gyors lábú szarvas, menekülve egy-egy Nimród gyilkos csöve elől.

Mint mondtam: Hősöm e szép vidéken látta meg először a napot.

Bölcsője nem ringott ugyan parketten, nem takarta azt sem selyem, sem patyolat; de azok helyett születése éjszakáján az egyszerű kis zsupfedeles házikó fölött csillag betűkkel kirakva ragyogott az égen a jóslat! — nagyra született! —

A jóslatok beszoktak teljesedni. A jelekből úgy látszik, hogy a csillagok jóslatai itt is be fog teljesedni, mert Hősöm csakugyan nagyra született, csaknem két méteres legénnyé nőtt.

Testi növéseivel egyenlően nőtt vele az ambíció is, elérni azt a nagyságot, a melyet a csillagok jóslottak.

Alig tanulta meg anyanyelvén az -Otcenás- t, a -Zdravás- t, elhagyta a szülői házat, ment a csillagok által kijelölt cél felé.

Másfél évtizeden át kitarássali vándorlás után ért csak el az első csillagbetűhöz, a mely megsugta neki, melyik pályára lépjen.

A pályát négy betűvel írjuk. Nagyon kegyes pálya. Egyebekben kívül hivatás is kell hozzá, ez a fő-fő kelleke.

A második csillagbetű engedelmességre, a harmadik felebaráti szeretet és keresztényi türelemre figyelmeztette, a negyedik csak egy tollat mutatott neki.

A mag termő talajba hullott, át és át munkálta azt a csillagbetűk jóslata utáni vágy érzete.

Hősöm a pálya kezdetéhez ért.

Alig foglalta el első állomás helyét, legelső gondja volt megnézni jegyzeteit, mit is mond a második csillagbetű?

Engedelmesség!

Már gyermekkorában csendes, engedelmes fiú volt, mísem könnyebb tehát, mint ezt teljesíteni.

Kinek is tartozik engedelmeskedni? Föllebbvalóinak.

No ezt megtartotta emberül. Soha sem cselekedett olyat, a mi által föllebbvalóinak irántai szeretetét, gondosságát elveszítette volna. Rövid néhány év után már a negyedik

állomáshelyén találkozunk vele. Ezek a sűrű áthelyezések a föllebbvaló szeretetének és gondosságának jelei voltak, bő alkalmat szolgáltatva az utazhatásra és mennél több tapasztalat gyűjtésére.

Gyűjtött is bő és értékes tapasztalatokat; de mit ér, ha nem adatott meg még a mai napig sem az önálló tér, ahol azokat érvényesíthetné?

A harmadik csillagbetű a felebaráti szeretet és keresztényi türelemre figyelmeztette.

Ezeknek élt a legodaadóbban.

Soha senkit meg nem bántott, senkit le nem szólt, az intrikát gyűlölte, mindenkivel szemben alázatos volt, mindenkinek csak jót akart.

Ezekért a szép tulajdonságaiért meg is kapta a jól megérdemelt elismerést. Egyik főnöke, aki őt szerette és nagyra becsülte, hogy a válás fájdalmaitól mindkettőjüket megmentse, egyik szomszéd községben lakó jóbarátjához rándult át, kijelentvén annak mindjárt megérkezésekor, hogy azért jött át, mert az a nagyon derék ember elmegy tőle s nem akar vele még egyszer találkozni.

S óh! mily véletlen?!

Neki a dicsérő szavakat hallania kellett, mert a találkozás elől ő is éppen arra a helyre menekült.

Utazgatásai és a legtágabb értelemben vett szeretet gyakorlások közepette sokat töprengett azon, vajjon mit is jelenthet a negyedik csillagbetű által mutatott toll?

tudatára ébredt annak, hogy nem a nagyhangok, nem a mások érdekeit, hanem a köz érdekét kell szolgálnia, — mert azzal egyszersmint a saját érdekét is szolgálja — ez okon feltétlen biztosra vesszük, sőt előre gratulálunk a köz javára tett üdvös határozatáért, a körösladány—kunszentmártoni vasúttársaság által kért 60 ezer korona megszavazásáért.

Haladjunk uraim, haladjunk. Ha lassan is, de saját javunkra, csak haladjunk.

Levél a Szerkesztőhöz.

Tisztelt barátom!

„Szövetkezeti túltengés“ címen lapod megelőző számában egy a fogyasztási szövetkezetek ellen irányuló tentenciózus cikk jelent meg, melyre szives engedelmekkel alábbiakban válaszolok.

A cikkirő azzal kezd, hogy a fogyasztási szövetkezetek működését rombolásnak minősíti, reájuk fogva, hogy kifejezetten utaznak a falusi és városi boltok ellen, kiket irreális versenyre kényszerítenek.

Hát én nem tudom, látott-e már a cikkirő egy eleven fogy. szövetkezetet s ha látott, képes volt-e kellő objektivitással elbírálni azt a célt, azt a nemzetgazdasági fontosságú eszmét, melynek szolgálatában állnak a szövetkezetek. Én azt hiszem, nem. Legalább arról tanuskodik az az elfogultság, mely sorain végig terjed s erről tanuskodnak azon állításai, melyeket minden különösebb indoklás nélkül a piacra vet.

A falusi szövetkezetek, most csak ezekről beszélek, minden higgadtan gondolkozó embertársunk szemében, missziót teljesítenek, mert biztosítói az egészséges üzleti versenynek, annak a versenynek, melytől a tisztességesen dolgozó kereskedőknek félniök nem kell. A szövetkezetek romboló hatása legfeljebb a zsaroló kereskedelmen érezhető, de hát ez üdvös rombolás, mert ennek a köz látja hasznát.

A nagyra született embereket nem hagyja el jószerecséjük még akkor sem, ha a föllebvalók nem akarják felismerni kiváló kvalitásukat.

Igy történt Hősömmel is.

Egy szép csendes éjjelen az ablakon keresztül jelent meg szobájában lenge patyolat öltözethen egy madonnaszerű női alak, s e néhány szó elmondása után: —ragadd meg tolladat eltiint ismét az ablakon át.

E kedves jelenség figyelmeztetése hatott.

Hősöm másnap megjelent a redactióba, felajánlotta nagyra hivatott tollát és azóta fáradszhatatlanul dolgozik, ellátja az egész rendactiót, szivesen juttat nagy tehetségéből a redactió minden tagjának, még a lapkihordónak is valamit.

Lyrai költeményeit figyelemmel kíséri a Petőfi-társaság, (taggá akarják választani) vezér- és egyéb cikkei már-már a neves publicisták soraiha emelték, szellemes tárcáiért, (különösen az utolsóért) a főváros legelőkelőbb lapjai nyitották meg tárcarovatukat előtte.

Denique. A jóslatok beszoktak teljesülni.

Ha a csillagjóslat első betűje által ajánlott pályán — a melyen másfél évtized óta még ma is csak a kezdetnél tart — nem válik is be a jóslat s nem lehet nagygyá, majd beválk a negyedik betű által mutatott toll, a melyet ama bizonyos éjjelen megjelent kedves alak is ajánlott.

Kívánatos, koronázza siker az ily sok oldalú munkásságot, nagyon megérdemli, régen rászolgált már Hősöm a jutalomra.

y. n.

Folytatólag azon sajnálkozik cikkirő, hogy a szövetkezetek nagyobb administratív kiadással dolgoznak s ebből oda lyukad ki, hogy nem lehetnek olyan olcsók, mint a boltok, következésképp felesleges kreaturái társadalmunknak. Majd hasonló szarvas okoskodással reá fogja a szövetkezetekre, hogy terjesztői az iszákosságnak, meggátlói a nép takarékoskodásának.

Quide mutatio rerum? Mily művészies megválasztása a tartalmatlan szavaknak s áltálszó reáfogásoknak s mindama frázisoknak, mik kiejtésük pillanatában elveszítik súlyukat.

Nem keresem indító okait ennek a nagyszertien egyszerű kirohanásnak, ennek a tulságosan elbizakodott szóhalmozásnak, mely hijjával vagyon minden komoly argumentumnak s csupán a gyengébbek kedvéért jegyzem meg, hogy a szövetkezetek abban a pillanatban készek beszüntetni italméréseiket, mihelyt a falusi szatócsok felhagynak a bundapálinkával való tömegmérgezéssel. S mig ez meg nem történik, faszeszmentes pálinkával ellensúlyozzák a hitelbe itató emberséges kereskedőket s ugyanekkor ökönyi betűkkel hirdetik vevők előtt, hogy a legjobb pálinka is mérég. Ad vocem „takarékoság meggátlása“ csak annyit, hogy a szövetkezetek soha sem tűrik adósságokba süllyedését vevőiknek, mert 20—40 koronán felül senkinek sem hitelleznek, tehát meg sem kísérthetik a visszaélést ama bizonyos eladósodott felekkel, a mely visszaélések napirenden vannak némely szatócsoknál, kik egyenesen felajánlják a hitelt, hogy annál biztosabban zsebelhesenek.

„Egy szó mint száz“ — a cikkirő ezen legjobban sikerült mondatát ismételve — a szövetkezetek, mint minimális ressel, minimális haszonnal dolgozó egyesülések, igen szükséges, főként falu helyen, hol a legromdább petróleum ára is 40 fillér volna s a cukor értéke, különösen ma, megfizethetetlen lenne, ha a szövetkezetek nem kényszerítenék a „szolid szatócsokot“ emberségesebb viselkedésre.

Ami végül a nagy garral kibökött „politikai célt“ illeti, a miként a többi reáfogás, egyszerű mese.

—r—r.

A községi jegyzők kérelme.

Belépés a jegyzői egyletbe.

A képviselőtestület csütörtöki határozatához képest Kunszentmárton községe a községi jegyzők egyletbe alapító tagul belép. Jegyzőink másokat is szeretnének alapító tagokul megnyerni s e célból a következő kérelemmel fordul a helybeli vagyonosabb polgárokhoz és a két takarékpénztár igazgatóságához.

„Jász-Nagykun-Szolnok vármegye községi jegyzői Egyesülete azzal a kérelemmel fordult rendes tagjaihoz, a községi és városi jegyzők-höz, hogy ezek az egyesületek részére alapító tagokat gyűjteni sziveskedjenek.

Az egyesület vagyoni helyzete nagyon siralmas állapotban van. Mindössze 4 korona az évi rendes tagsági díj. Magasabbra ezt nem emelhetjük, mert a jegyzők anyagi helyzete az emelést nem engedi meg. Az egyesület tagjainak száma 100. Az évi bevétel tehát mindössze 400 korona. Illetőleg ennyi volna, ha a tagsági díjak rendesen befizettetnének. Ebből 200 koronát 100 tag után az országos jegyzői egyesületnek kell átengednünk. Marad 200 k. Ilyen összeggel nem lehet az egyesületet fentartani.

Az egyleti élet legbuzgóbb művelőinek iparkodása is hajótörést szenved. Tudnánk pe-

dig az egylet nevében s annak javára hasznos dolgokat produkálni, ha az egyesület anyagi helyzete meg nem kötné kezünket.

Alapszabályainkat akként módosítottuk, hogy egyletünknek most már alapító tagjai is lehetnek. Szegei László tiszakürti jegyző, az egylet elnöke Tiszakürt és környékének birto-kosai között igen szép eredményt ért el az alapító tagok gyűjtésében. Erre hivatkozva, annak a reményének ad kifejezést, hogy más községek előkelősége követni fogja a tiszakürtiek példáját, ha a jegyzők által erre fölkértek.

Egyletünk minden szerénytelenség nélkül közhasznu egyesületnek mondható. Működése nem csak a jegyzők, hanem a községek és városok érdekeit is szolgálja, közgyűléseinken nemcsak a magunk bajával foglalkozunk. Megvitatás alá kerül ott minden közérdekű dolog. A városok és községek közönsége hasznát veszi a mi tanácskozásainknak és egyleti működésünknek. Igen sok jó ideával és jó gondolattal térünk haza közgyűléseinkről, a mely jó ideákat és gondolatokat azután közönségünk érdekében hasznosítunk.

E tudatban mély tisztelettel felkérjük, hogy egyesületünkbe alapító tagul lépni kegyeskedjék.

Ismerjük érdeklődését a közügyek iránt, áldozatkészségét minden nemes és szép eszme iránt, hisszük tehát, hogy kérelmünk teljesítését nem fogja megtagadni.

A mennyiben a belépésre határozna el magát, aláírási ivvel bármelyikünk a legnagyobb készséggel fog szolgálni. Kunszentmárton, 1911 november 9., kiváló tisztelettel: Fazekas András, Nagy Zoltán, Szabó József.

Mi is ajánljuk a magunk részéről mindazoknak, a kik tehetik, hogy lépjenek be alapító tagul a jegyzői egyletbe. Csakugyan a községek s közönség érdekében működő, közhasznu egyesület ez, a mely a támogatást megérdemli.

Hirek.

Kunszentmárton, november 12.

— **Bucsu.** November 11. Kunszentmárton ünnepe. Védőszentjének Szent-Márton püspöknek s így a templom védőszentjének is napja. Ünnepi ruhába öltözötten járt-kelt már kora reggel a népség. Délelőtt 10 óra-kor tartatott az ünnepi nagy mise, amelyet dr. Uhlár István pápai prelátnak, szentesi apátplebános fényes pápi segédlettel celebrált. Délben Dósa József plebános vendég szerető házában nagy bucui ebédet adott, amelyen a vidéki notabilitásokon kívül a helybeli hivatalok főnökei, az előjáróság és az intelligenciának egy pár tagja vett részt.

— **Személyi hir.** Timon Zsigmond felnémeti esperes plebános, a nem rég mult időben Kunszentmárton közszeretben állott káplánja néhány napra községünkben érkezett.

— **A kunszentmártoni Köröshid** ujjáépítése ügyében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, miként már közöltük, eredetileg november hó 13-ára tűzte ki a helyszini bejárást. Előre jeleztük azt is, hogy e terminust lent közbejött hivatali akadály folytán néhány nappal elfogják halasztani. Most jelenthetjük már, hogy a bejárást november 21-ére tűzték ki s azon napon délelőtt fél-tizkor veszi kezdetét a kunszentmártoni községházánál.

— **A szolnokmegyei gazdasági egyesület** igazgató választmánya a napokban ülést tartott. Az ülésen a választmány majdnem teljes számban vett részt. Kötelek község heti állatvásár tarthatása iránti kérelmet pártolja a választmány, Zalamegyének az argentiniai hus behozatala elleni átiratát helyesli, a ragályos elvtelés megszüntetése iránt kormányhatósági intézkedést kér, a dohánybeváltáshoz szakképzőket, az ecsegi bérlegelő átvétele végett bizottságot küldött ki.

— **Buosu-bankett.** Tegnap, folyó hó 11-én este bucsuztak el a jóbarátok és ismerősök dr. Jaeger Bélától, kit a király Csornára albiróvá nevezett ki. A bankett 9 órakor kezdődött, melyen részt vett dr. Kiss Ernő országgyűlési képviselőnk és a kunszentmártoni intelligencia majdnem teljes számban. Az első felköszöntőt dr. Tanczos Miklós vezető járásbíró mondotta és fájó szívvel bucsuzott el a kiváló szorgalmu és nagytehetségű dr. Jaegertől. Dr. Jaeger Béla meghatottan mondott köszönetet az ünnepeletésért és ígérte, hogy mindig kedvesen fog vissza emlékezni Kunszentmártonra, hol anynyi sok jó időt töltött el. A társaság a legjobb hangulatban együtt maradt a reggeli órákig.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestülete folyó hó 9-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott és a következő ügyet vette tárgyalás alá.

A hitoktatók kérvényezték a képviselőtestülethez, hogy a hitoktatói díjakat, melyet eddig az államtól nem kaptak meg, a képviselőtestület előlegezze. A képviselőtestület a hitoktatók kérelmét elutasította, mert a fizetések előlegezésére nincs fedezete.

A képviselőtestület a jegyzői egyetbe pártolótagnak belépett.

A képviselőtestület az iskolák építésére felvett 220000 koronás kölcsönt, minthogy ez az építésekre nem volt elegendő — 5000 koronával kitöltötte.

Az előjáróság a piaci- és vásári helypénzszedési jogok hasznonbérbe adása tárgyában árlejtést tartott, melynek eredménye az lett, hogy a piaci helypénzszedési jogért Kalajkovits Antal 4255 koronát, a vásári helypénzszedési jogért pedig Molnár Ignác 3615 koronát ígért. A képviselőtestület elhatározta, hogy a piacot és a vásárt hasznonbérbe nem adja, hanem azt házi kezelésben tartja továbbra is, mert házi kezelés mellett az ígért összegeknél több folyik be.

Több kisebb ügyet tárgyalta ezután még a képviselőtestület.

— **Jubileum.** A Polgári Olvasókör tegnap folyó hó 11-én este társas vacsorával ünnepelte meg fennállásának 50 éves évfordulóját. A társas vacsorán mintegy 60-an vettek részt, mely a legjobb hangulatban a reggeli órákban ért véget. Felköszöntőket mondottak dr. Kovács József, lapunk szerkesztője és dr. Kiss Ernő országgyűlési képviselőnk, kit ott időzése alatt a legmelegebben ünnepeltek.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó hó 8-án gyűlést tartott, melyen a rendes folyó ügyek kerültek tárgyalás alá. Érdekebb felszólalás volt a Kövér Jánosé, aki a cibakházai elemi iskola szükségleteinek költségvetését kívánta a tanfelügyelőtől, mert annak el nem készültéig az iskola még csak tüzelő anyaggal sem látható el.

— **Közzemle.** Az 1912. évre összeállított ebadó lajstromot az 1911. évi november hó 13. napjától november hó 20. napjáig az előjáróság közzemlére tette ki. Ez idő alatt a lajstromot bárki megtekintheti és a téves kivetés ellen felszólalással élhet.

— **Cukorgyár Szolnokon.** Szolnokon cukorgyárat óhajtanak létesíteni, melynek megvalósítása érdekében a napokban gyűlést tartottak Szolnokon a vármegyeháza kis tanácstermében.

— **Ápolónó-tanulók felvétele.** A Gondviselés Ápolónóket Képző Egyesület VII. Ilka-utca 51. számú házában e hónap 15-én délelőtt 10 órakor veszik fel az ápolónó-tanulókat. Csak uri családból származó tizennyolc-harmincöt éves, négy polgárit végzett, vagy egyenlő értékű iskolai képzettséggel bíró nők jelentkezhetnek felvételre, születési, iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal. Az egyesület a növendékeknek díjtalanul ad ellátást, ruházatot és havi zsebpénzt. Kiképzésük után rendes fizetést és munkaképtelenségük korára nyugdíjat kapnak.

— **Esküvők.** Szepesi István helybeli fiatal iparos folyó hó 12-én délután 4 órakor esküszik örök hűséget Dávid Juliskának. — Kiss Péter jóhirű szabómester folyó hó 15-én, délután 4 órakor vezeti oltárhoz Horpácsi Rozikát. — Kovács Antal gazdálkodó folyó hó 18-án délután 3 órakor tartja egybekelését Barna Annuskával.

— **Mozi.** Ma, vasárnap este a Körös Szállodában levő állandó moziban a következő képek lesznek bemutatva: Eriván, természetes. Szabadjegy, humoros. Dugó gyártás, természetes. Az örök tűz, dráma. Négy-lábu házassági akadály, komikus. Saját erejéből, dráma. Mayer ur dzsiu-dzsiu mester, humoros. Az anya, dráma. — Folyó hó 19-én, vasárnap a Molnár és gyermeke szenzációs dráma 2 felvonásban kerül bemutatásra, melyet a berlini udvari színház tagjai játszanak. Ezen előadásra előre felhívjuk a közönség figyelmét.

Az alkohollal való visszaélést joggal tekintik az emésztési bajok nagyon gyakori okozójának. A budapesti kir. egyetem orvosi klinikáján végzett kísérletek bizonyítják, hogy iszások emberek, akik hosszadalmas gyomorbetegségeik folytán étvágyukat már tökéletesen elvesztették, a természetes **Ferencz József**-keserűviz naponkénti használata mellett meglepő rövid idő alatt majdnem teljesen visszanyerték étvágyukat. — Kapható gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztétküldési Igazgatóság Budapesten.

— **Elvágta a nyakát.** Községünkben majd nem mindenki ismeri Vereb Márton nagy ivóképességéről és goromba viselkedéséről. Huzamosabb ideig kezelték a kórházban is, mert a sok alkohol fogyasztása elméjét megtámadta és a többi szerencsétlennel együtt ő is oda jutott, ahol az élet már csak szesz élvezetétől. Terve azonban csak félig sikerült, amennyiben az élettelen késsel csak kisebb sérülést ejtett nyakán, amelyet dr. Pótor Sándor varrt be neki. Vereb tehát minél előbb folytathatja újra régi életmódját.

Két darab

vassin eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

— **Felemelték a sör árát.** Ugy az ausztriai, mint a magyarországi sörgyárosok közös megállapodást kötöttek arra, hogy f. hó 1-től kezdve a sörnek hektoliterjéért 2 korona 40 fillérrel, palackonként pedig 2 fillérrel drágábban adják. A fővárosi vendéglősök ipartársulata tiltakozik ezen áremelés ellen és plakátokon kéri a közönséget, hogy sört ne fogyasszon senki.

— **A szemorvosnál.** Egy ismert fővárosi szemspecialistánál történt a következő vidám jelenet:

Bejön a paciens és panaszkodik, hogy nagyon meggyöngült a szeme. Az orvos megvizsgálja és konstatálja:

— Az ön szemének komoly baja van. Ugy látszik, éjjel sokat dolgozik.

— Igen.

— No látja bizonyosan betűszedő? Az apró betűktől gyöngül meg a szeme.

— Nem kérem alálassan, én pék vagyok.

— Ne hát akkor az apró kifliktől van a baj.

— **Katonasors.** Harangozó Ferenc kunszentmártoni fiu lent Zimonyban, a 68-asoknál szolgálta katona éveit, Péter-Pálkor azután hirtelen elhunyt. Édes anyja azonban sehogy sem tudott belenyugodni, hogy fia idegen földben fekdüjön. Elhatározta, hogy lemegy Zimonyba és hazahozatja fiát. Le is ment a mult héten özv. Harangozó Mártonné Zimonyba, de a fia nélkül tért vissza, mert hiába kilincselte mindenütt, a hatóság három éven belül nem hajlandó kiadni a holttestet. Így most Harangozó Ferenc holtteste 3 évig Zimonyban marad.

— **Az ünnepnapok megszorítása.** A kereskedő és iparos körökben már rég óta panasz tárgya az, hogy sok a naptárban a piros betűvel jelzett nap, sok az ünnepnap. Minthogy pedig e sok ünnepnap egyuttal szünnapot is szokott jelenteni, ebből a megakadó kereskedelmi forgalomnak, a szünetelő ipari munkának kétségtelen anyagi kára is van. A nemzetközi kereskedelmi kongresszusokon már többször szóba került az a kívánság, hogy az úgynevezett félünnepnek, melyeket a magyar ember „kocáünnepnek”-nek szokott nevezni, törültsenek el s ujjában hire ment annak, hogy a pápai udvarban hajlandóság mutatkozik e kérés teljesítésére. Alig ment azonban ennek hire, már is felütötte fejét az ellentétes érdekű osztályoknak mozgalma. A prágai színházak igazgatói például a napokban gyűlést tartottak, amelyen a szónokok kifejtették, hogy az ünnepnapok megszorítása nagy kárt fog okozni a színházaknak, amelyeknek költségvetésében az ünnepnapok igen nagy tényezők. A gyűlés Steh igazgatót bizta meg azzal, hogy az egyházi hatóságoknál járjon el, s hogy a mozgalomba valamennyi osztrák és különösen a bécsi színházak igazgatóit is vonja be. A bécsi igazgatók kijelentették, hogy a vendéglősökkel és a mulatóhelyek tulajdonosaival együtt külön mozgalmat fognak megindítani.

Kissebbszerű

szikvizgyárat

megvételre keresek. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

— **Hűtlen szolgálta.** Kövér Béla a kunszentmártoni ipartestületnél mint szolgálta volt alkalmazásban. A pénzek beszédével is meg volt bízva, a mit egy darabig lelkiismeretesen teljesített is. Az elmúlt héten minden bejelentés nélkül elhagyta állását és elutazott eddig még ismeretlen helyre. Azonban nem csak maga utazott el, hanem elutaztatta a testületi tagoktól beszédett tagdíjakat is, mintegy 60 koronát. A testület kárát Kövér felesége megtéríti.

— **Gyilkol a féltékenységre.** Megrendítő katasztrófa történt Tiszakürtön folyó hó 5-én. Kóti László tiszakürti legény szóváltásba elegyedett barátjával, Cseri Imrével és a szóváltás hevében szíven lötte a társát. Cseri Imre azonnal meghalt. Cseri Imre vadházasságban élt egy igen csinos menyecskével. Kóti Lászlónak szintén megtetszett a fiatal asszonyka és minden alkalmat felhasználta, hogy vele találkozhatson, beszélhessen és bizony titokban arra is gondolt, hogy milyen jó lenne az asszonykát elhódítani Cseri Imrétől. Vasárnap a két rivális találkozott a korcsmában. Itt valahogyan szóba került az asszony s Cseri, aki nagyon féltékeny volt asszonyára, éles hangon megróttá barátját, hogy más asszonyának udvarol s mindig a megyecske körül legyeskedik. Kóti hetykén válaszolt, mire Cseri Imre arcát ütötte barátját. Erre Kóti revolvért rántott elő s közvetlen közelből rásütötte Cseri Imrere, ki nyomban elterült a földön halva. A golyó a szívet furta át. A gyilkos legényt letartóztatták.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbírósa telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Szilágyi Imre és neje megvette Veres Albert borsóságát 800 koronáért, Hegedüs Kálmán megvette Hegedüs László borsóságát 2850 koronáért, Huszár Antal és neje megvette Doba Istvánné földjét 1460 koronáért, Gácsi István és neje megvette Zónai István és társai földjét 1000 koronáért, Szűcs A. István és neje megvette Zónai István és társai földjét 4000 koronáért, Kiss Mihály és Péter Pál megvették Berta István és Anna földjét 14468 koronáért, Ökrös Ferenc megvette Ökrös Mária és társai földjét 1000 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1911. november 5-től november 12-ig születtek: Gulyás Erzsébet, K. Farkas Etelka, Gránicz János, L. Kovács Erzsébet, Szepesi György, Kovács Mihály. — Házasságot kötöttek: Rab Sándor, és Tóth Anna, Földi György és Szarka Mária, Kurucz János és Pozderka Viktória, Kollár István és Pintér Mária, Csomor Ferenc és Szarvák Erzsébet, Nádas Gáspár és Gyalai Ilona, Szepesi István és R. Dávid Julianna. — Elhaltak: Andracsik István 37 éves, Szőke Janosné Csomor Erzsébet 72 éves, Hegedüs Gáspár 50 éves, Kardos Rozália 3 hónapos, Dantesz Mária 3 éves.

Részeg ember az ólban.

— **Megfuladt a füsttől.** —

Hangos dallal lármázta be községünk utcáin uralkodó néma csendet mindenütt Hegedüs (Buhin) Gáspár folyó hó 5-én, vasárnap este.

Ez a családjával állandóan hadilábon élő ember vasárnap kiment a vásárba, de

nem azért, hogy az esetleg szükséges dolgokat bevásárolja, hanem azért, hogy a vásári korcsmai sátrakban sohasem lohadó szomját oltsa. Volt is alkalmat bőven, mert olyan formán leitta magát még künn a vásárba, hogy alig állott a talpán.

De azért az neki még nem volt elég, mert a városban is, amerre az útja vitte, sorba ejtette a korcsmákat és mindenütt bevett egy-két pohár bufelejtőt.

Tökrészegeen került haza Verböczy-u. 536. szám alatt levő lakására, ahol családja, hogy elkerülje az ilyenkor Hegedüs által csinálni szokott ortályozást, zárt ajtókkal fogadta a vásárfiakkal alaposan megrakott családfőt.

Hegedüst ezen körülmény mód felett bántotta, de a mikor látta, hogy családja nem hajlandó beereszteni, helyet foglalt egy polyvával megrakott ólban. De mielőtt lefeküdt volna az italtól elázott atyafi, rágyújtott pipájára. Ez okozta azután neki halálát.

Hozzá tartozói, dacára annak, hogy Hegedüs részeg állapotában agyonveréssel fenyegette őket és több esetben baltát is fogott reájuk, reggel felé kimentek az udvarra megnézni, mit csinál Hegedüs. Azonban ekkor már késő volt, mert Hegedüs a roppant füsttől megfuladt.

Az esetet azonnal jelentették a hatóságoknak.

A megejtett orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy Hegedüs fuladás következtében halt meg, ami ugy következhetett be, hogy a polyvával megrakott ólban azt a gyufát, melylyel pipájára gyújtott, égő állapotban dobta el, vagy pedig a pipából kiszóródott tüzes dohánytól fogott tüzet az ott elhelyezett polyva, amely lángra nem lobbant, csak füstölögve égett és bőségesen ontotta a füstöt, amely azután Hegedüst megfulasztotta.

A vizsgálat során gyufaszálat találtak is a helyszínén, amely körülmény a hatóság azon feltevését, hogy Hegedüs önmaga okozta halálának okát, megerősíteni látszik.

KÖZGAZDASÁG.

A méhészt teendői novemberben.

Irta: Kiss János, az O. M. M. E. szak tudósítója. Tiszakürt, november hó.

Az idő novemberben már rendszerint zorddá válik; az előrelátó méhészt a méhek körül már minden teendőjét elvégezte; a kaptárokat tehát most már semmi körülmény közt sem szabad felbontani; átvizsgálásnak, etetésnek most már semmi helye; ha mindent gondosan megtettünk, amit az okszerű kezelés parancsol, nyugodtan nézhetünk elébe a legszigorubb télnek is.

A méhecskék még kirepülnek az ilyen enyhe napokon, de ha ezt nem tennék maguktól, a röplyukon való belehelés által ösztönözhetjük őket, hogy tisztulás végett kijöjjenek.

A kaptár és kasokat szél ellen védjük ellenzők alkalmazása által, mivel a csekélyebb szél is nagyobb kárt okoz a méheknek, mint a csendes, habár magasabb foku hideg.

A legcsekélyebb zajtól is mindig óvjuk a méheket, de főképen hideg időben, nehogy téli fészüküket elhagyva s abba a hideg miatt visszamenni nem tudva, elpusztuljanak.

Ilyenkor már elmondhatja az ember ezt a dalt is, hogy:

Hull a levél haldokol a természet,
Meleg nélkül nincs dal, virág, nincs élet.
Elköltözött már a gólya madár is,
Megersíratna a falu s a határ is.

Odafenn is sötét felhők, bus az ég;
Őszi köntöst vett magára a vidék.
A szellő is fagyos hangokon beszél,
Reszket a lomb, sohajtva hull a levél.

Hullasd, hullasd falombja a levelet,
Hadd hervadjak, hadd hulljak el te veled.
Látod milyen gonosz idők levéne? . . .
Hallgat a dal, hullni kell a levélnek.

De ha egykor nem leszek a világon,
Dal zendül meg a bérceken s rónákon,
S a dal, lehat hozzám a sir ölébe,
Az ág kihajt — s az alvó is fölébred.

Eladó széna.

Kulik Józsefnek gyalui (Erdődy-féle) bérletén 1 kazal gyepszéna és 1 kazal lucerna van eladó. Értekezni a helyszínen a tulajdonossal.

Kukorica

kisebbs-nagyobb mennyiségben kapható
Ferenczy János
börkereskedőnél Kunszentmártonban.

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesitem, — **kifogástalan, tartós, jó és olcsó** cipőim előállításáról kezeskedem.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legízletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.
Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárban, piactér.

Cserépkályhákat

mélyen leszállított árak mellett csak Bozsik Kálmán cserépkályha és majolika edénykészítőnél lehet beszerezni. A legszebb kiállítás és kitűnő fűtőképességért kezeskedem. — Jó munka és versenyképességért számos arany és ezüst éremmel kitüntetve. :: Kályháim vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Bozsik Kálmán, cserépkályha és majolika edénykészítő
Kunszentmárton, Kerületiház-utca 49. szám.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü-cukorkáknál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle**ét kérjünk, mivel sok hazontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz 60 fillér. Mindenütt kapható.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szíves figyelmét **4 és 4 1/2 százalékos**

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltétellel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, **régebbi drágább kamatu** kölcsönöket átcserejlük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

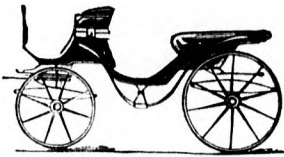
Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

Készít minden fajtájú hintókat és jéderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

WOLF DEZSÓ KÖNYVNYOMDÁJA KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSÓ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.
IZLÉSES MUNKA. ◊ GYORS SZÁLLÍTÁS.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített **agyagkályhát** akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készít mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t. vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ötsarkuak. A tüzszekevényeket samott téglából készítem, fa, kőszén, vagy kokszt tüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajsza fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban.

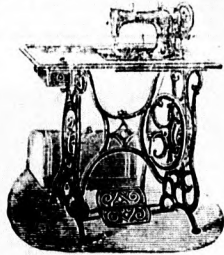
Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolcsóbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárban szereshetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi jótállás mellett. Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű **benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek,** mindennemű **mezőgazdasági gépeket** szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak- **hengerek** rovatkolását és csiszolását szerű berendezését, **gazdasági gépek** gyors és elvállaljuk, ugyszintén mindennemű **gyors és megbízható**

javitását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását. Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tízedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítész, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye.

Bátorkodom szives figyelmét felhívni
üzletemben újonnan bevezetett

kölcsön grammofon rendszerre.

Kölcsönzők egy tiszta hangu,
remek, világos tölgyfa szekrényű

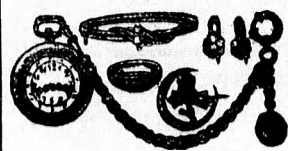
„Riadó” grammofont 10 darab lemezzel

heti 1 korona 50 fillér
kölsöndijért, olyként, hogy

egy év elteltével ingyen öné a
grammofon a 10 lemezzel együtt.

A lemezeknek fele egyszer hetenként cserélhetők.

**! Haladéktalanul kérjen
megrendelési lapot. !**

Jegygyűrűk,
Menyasszonyi
ékszerek,
Mindenféle órák,
Valódi tajtékpipák
és szipkák,
Szemüvegek
orvosi rendeletre is.

Kézi acytelin-lámpa drbjá 4 korona.

VARRÓGÉPEK

Kényelmes havi
vagy heti lefizetés

Kerékpárok Grammofonok

kényelmes heti vagy havi lefizetésre.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.